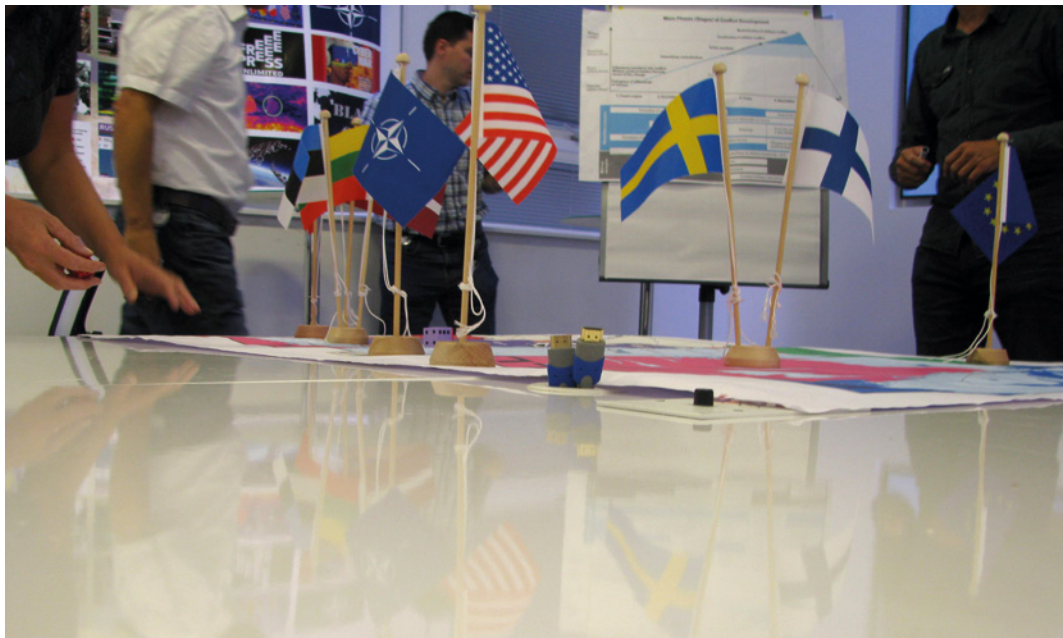

HYBRID STRATEGIES LAB

KENNIS EN INZICHT DOOR MIDDEL VAN SERIOUS GAMING EN ANALYSE

TNO innovation
for life

HYBRIDE CAMPAGNES

Ons huidige tijdperk kenmerkt zich onder andere door een open maar diverse samenleving, snelle technologische ontwikkelingen en een ongekende hyperconnectiviteit. Sociale media en andere online platformen verspreiden nieuws binnen enkele ogenblikken over de hele wereld en politieke en economische machtsposities verschuiven. Ondertussen worden steeds meer kritieke voorzieningen gemonitord en gecontroleerd door automatische systemen. Deze ontwikkelingen brengen vele voordelen met zich mee, maar creëren voor tegenstanders ook nieuwe mogelijkheden. Hybride campagnes spelen hierop in.

Statelijke en niet-statelijke actoren richten zich met hybride campagnes op de kwetsbaarheden van een samenleving om zo een strategisch doel te behalen. In een hybride campagne wordt een

breed scala van middelen op een gesynchroniseerde wijze ingezet om de eigen invloedssfeer uit te breiden en/of doelen en idealen te realiseren. Dit loopt van politieke en economische machtsmiddelen en het inzetten van criminele netwerken tot technologisch geavanceerde cyberaanvallen en traditionele militaire slagkracht. Hierbij blijven de hybride actoren vaak lang in de schaduw terwijl de verwarring en onrust groeit. Zo worden de grenzen van oorlog steeds verder opgerekt en vervaagd. Hybride dreigingen zijn niet nieuw, maar de diversiteit, hoge mate van verbondenheid en de snelle ontwikkeling van nieuwe technologieën maakt het moeilijk om op hybride strategieën te anticiperen of deze zelfs tijdig te duiden.

Het anticiperen op hybride campagnes is een complex proces. Dit begint bij een goed begrip van de dreiging, de strategische

verhaallijn en de potentiële vervolgstappen van de tegenstander. Alleen door de samenwerking van publieke en private partijen kunnen de zwakke signalen uit verschillende domeinen tijdig worden samengebracht en een gemeenschappelijk antwoord opgesteld. We noemen dit ook wel 'connecting the dots'.

HET HSLAB

Om de weerbaarheid van Nederland tegen hybride dreigingen te vergroten heeft TNO het Hybrid Strategies Lab (HSLab) opgericht. Het HSLab streeft de weerbaarheidsvergroting van Nederland na door beleidsmakers en bestuurders meer bewust te maken van hybride strategieën; een beter begrip van hybride dreigingen en de bijbehorende effecten en risico's te ontwikkelen; en door inhoudelijke voeding te geven aan beleidsvorming en capaciteitsontwikkeling ter versterking van de (inter)nationale

veiligheid. TNO werkt hierin samen met The Hague Centre for Strategic Studies, diverse ministeries en andere organisaties.

Het HSLab biedt een R&D-omgeving om inzichten op te doen rondom de risico's en effecten van hybride dreigingen en om te experimenteren met mogelijke tegenreacties. Hierbij ligt de kracht niet in de capaciteiten van de afzonderlijke partijen maar juist in de combinatie en integratie van verschillende disciplines en spelers met grote of verrassende effecten als gevolg.

Het HSLab maakt gebruik van verschillende gameconcepten die bij uitstek geschikt zijn voor het uittesten van nieuwe, innovatieve strategieën en middelen. In een multidisciplinaire setting krijgen de spelers de mogelijkheid hun eigen (counter) hybride campagne te ontwikkelen en te analyseren. In het HSLab worden scenario's aangeboden op verschillende niveaus (politiek/bestuurlijk, beleid en operationeel) en domeinen (o.a. interne veiligheid, buitenlandse missies).

Naast het ontwikkelen van verschillende gameconcepten wordt gewerkt aan een analyseraamwerk voor hybride conflictvoering. Hierbij wordt een taxonomie ontwikkeld en gevuld met defensieve en offensieve hybride capabilities, acties en mogelijke effecten. Ervaringen uit de gamesessies en inzichten via case-studies worden gebruikt om deze beschrijvingen aan te scherpen en uit te breiden. Alle verzamelde en nieuw opgedane kennis wordt ontsloten in een kennisbank die ook buiten het HSLab kan worden ingezet. Met behulp van het analyseraamwerk en de kennisbank

kunnen incidenten op een gestructureerde wijze worden geanalyseerd en kunnen hybride strategieën en gerelateerde capaciteiten in kaart worden gebracht.

Een ander onderdeel van het HSLab is de Model Engine Box. Hiermee onderzoekt het HSLab in hoeverre gebruik kan worden gemaakt van bekende kennis rondom capabilities, hybride campagnes en randvoorwaarden om modellen en eventueel simulaties te kunnen ontwikkelen. Deze modellen kunnen worden gebruikt ter ondersteuning van de games of om gedetailleerde analyses voor besluitvormingsvraagstukken rondom capaciteiten en middelen uit te voeren.

In de eerste helft van 2017 is de Baltic Challenge game ontwikkeld en gespeeld met overheidsvertegenwoordigers. Deze game heeft een open vorm en daagt de spelers uit om zelf creatieve hybride strategieën te ontwikkelen om de eigen gestelde doelen te behalen. Spelers geven aan dat deze game met name geschikt is voor het kweken van 'awareness' en het bieden van 'understanding'. Ook bij internationale partners is interesse getoond voor de game en vanuit het HSLab zullen lokale vertegenwoordigers worden opgeleid om daar zelf de Baltic Challenge game te organiseren. In de tweede helft van het jaar is een game ontwikkeld en gespeeld op directieniveau binnen de overheid met een nationaal veiligheidsscenario. Deze game is ontworpen om bestuurlijk Nederland bewust te maken van de dreiging van hybride oorlogvoering en de noodzaak om over de grenzen van het eigen ministerie heen te kijken. De game heeft de spelers nieuwe inzichten en ideeën gebracht rondom de samenwer-

king tussen ministeries voor het duiden van en omgaan met hybride strategieën. Alleen door 'connecting the dots' en in- en uitzoomen op incidenten is het mogelijk de verbanden en de grote lijnen te zien en een passend antwoord te formuleren.

In 2018 zal de focus van het HSLab liggen op het uitbreiden van het analyseraamwerk en het opbouwen van modellen en eventuele simulaties voor hybride strategieën.

TNO.NL

TNO

De circa 2.700 professionals van TNO zetten hun kennis en ervaring in om slimme oplossingen te realiseren voor complexe vraagstukken. Deze innovaties dragen bij aan het duurzaam versterken van de concurrentiekracht van bedrijven en het welzijn van onze samenleving. Onze partners hierin zijn ruim 3000 bedrijven en organisaties in binnen- en buitenland, waaronder het mkb.

CONTACT

Business Director
Mr. Patrick de Graaf
E patrick.degraaf@tno.nl
T 088 866 63 93

Projectleider
Angela Kwaijtaal
E angela.kwaijtaal@tno.nl
T 088 866 38 79

HET HSLAB KAN GEBRUIKT WORDEN VOOR HET CREËREN VAN BEWUSTWORDING, HET OPBOUWEN VAN EEN DIEPER BEGRIP OF HET ONDERSTEUNEN VAN BESLUITVORMING RONDOM CAPACITEITEN TEGEN HYBRIDE DREIGINGEN.